

інформації. Крім того, опора на рідну культуру у процесі формування соціокультурної компетенції сприяє усвідомленню учнями не лише специфіки світосприйняття носіїв іноземної мови, але й особливостей суспільної свідомості власного народу.

Таким чином, ми визначили і проаналізували низку методичних принципів, які мають бути враховані у процесі навчання учнів молодшого шкільного віку англійської мови і читання із соціокультурним компонентом.

Подальші наукові розвідки ми плануємо здійснювати у напрямку виокремлення й обґрунтування методів формування англійської соціокультурної компетентності у рецептивних видах мовленнєвої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. класичних педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

Матвієнко К.М., Микульшина Т.В.

студентки;

Науковий керівник: **Січко І.О.**

кандидат педагогічних наук, доцент,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

СПІЛКУВАННЯ З ПРИРОДОЮ ЯК ЗАСІБ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Катастрофічний стан навколишнього середовища, що нині вже істотно визначає здоров'я людей, тривалість їх життя, саму можливість стабільного існування, спонукає до дослідження та роздумів усіх небайдужих людей. До проблеми природокористування звертаються політичні діячі, письменники, економісти, соціологи та ін. Власне, стає зрозумілим, що сфера природокористування повинна служити об'єктом пильної уваги кожного з землян. Лише за такої умови можна вивільнити раціональні, гуманістичні принципи, які сприяють розв'язку екологічних проблем.

Наразі, важливо щоб всі – дорослі і діти – стали на шлях співробітництва з природою. Тому одним із основних завдань у сучасній школі є виховання підростаючого покоління. Велику роль тут повинна відігравати початкова школа, яку можна розглядати як першу сходинку збагачення людини знаннями про природне і соціальне оточення, знайомство її з загальною, цілісною картиною світу і формування науково-обґрунтованого, морального і естетичного ставлення до нього.

У вирішенні цих завдань першорядну роль повинна відігравати екологічна освіта та екологічне виховання. Від успішності здійснення екологічної освіти, формування нового екологічного мислення великою мірою залежить майбутній стан природного середовища [7, с. 23].

Великий внесок в розвиток «матеріалістичного» виховання, тобто виховання на лоні природи, зробив видатний педагог Ян Амос Коменський. Через всі його педагогічні твори і, зокрема, через його головну працю «Велика дидактика»,

проходить думка про те, що «правильне виховання у всьому повинне узгоджуватись з природою». Принцип природовідповідності у вихованні, починаючи від Коменського, неодноразово зустрічається в педагогічних системах XVI–XIX ст., причому кожен з великих теоретиків (Ж.-Ж. Руссо, Й. Г. Песталоцці, А.-Ф. Дістервег та ін.) розуміють цей принцип по-різному. Коменський вважав, що людина, як частина природи підкоряється її найголовнішим законам, які діють як у світі рослин і тварин, так і у відносинах з людиною. Він вказував, що «...чіткий порядок школи треба запозичити у природи» [8, с. 324].

Мета статті – дослідження особливостей спілкування з природою молодших школярів, як засобу їх екологічної освіти.

Розпочинаючи цю роботу з 1 класу, треба прагнути викликати в дітей передусім допитливість, а згодом – стійкий інтерес до природи і на цьому ґрунті – відповідальне ставлення до всього живого. Справді, хоч якими захоплюючими й цікавими не були б розповідь учителя й матеріал навчальної книжки, навколишній світ в усій своїй красі і неповторності відкриється перед учнем тоді, коли він сприйматиме його безпосередньо. Педагогічних засобів, що сприяють активізації природничої й природоохоронної підготовки молодших школярів, існує чимало. Одним із найважливіших вважають «систематичне ознайомлення учнів з природою своєї місцевості, здійснюване неодмінно шляхом безпосередніх спостережень» [3, с. 39].

Вже в початковій школі учні мають усвідомити, що життя людини, її матеріальне й моральне благополуччя залежать від стану навколишнього середовища. Ці ідеї спілкування молодших школярів з природою можна втілювати в різний спосіб. Наприклад, під час екскурсій до лісу (парку, водойми), коли діти спостерігають за змінами як у живій, так і в неживій природі та за працею людей, перевіряють прикмети про зміну погоди, з'ясовують особливості пір року; на прогулянках, в ході яких виявляються ті рослини найближчого оточення, що потребують охорони (те ж саме і щодо тварин) або більш тривалих подорожей. Не бракує й доступних для молодшого шкільного віку видів практичної природоохоронної діяльності. Це догляд за шкільними квітниками та кімнатними рослинами в зеленому куточку класу, вирощування розсади овочевих культур чи квітів в умовах класного приміщення; робота на навчально-дослідній ділянці, озеленення школи; збирання насіння та плодів для пернатих; висаджуванні дерев і кущів на шкільному подвір'ї, за межами школи; прокладання екологічної стежини; регулярна підгодівля птахів узимку, розвішування шпаківень, дуплянок; допомога дорослим у підгодівлі лісових звірів [8, с. 58].

Широкий простір для екологічного виховання забезпечують й інші види природничих завдань: виготовлення гербаріїв дикорослих рослин, альбомів, книжок-розкладок про рослини й тварин, створення місцевої Червоної книги – «Книги тривоги», оформлення краєзнавчого куточка; виготовлення іграшок та аплікацій з природного матеріалу. При цьому слід пам'ятати, що всі види й форми спілкування з природою дають найбільший ефект тоді, коли їх застосовувати комплексно, не зводячи до буденного повторення вивченого на уроці з підручника. Їхня мета – «розширити, поглибити, систематизувати набуті знання, сформулювати в учнів уявлення про природу як джерело добра і краси, матеріального й морального благополуччя» [6, с. 17].

Уроки природознавства, читання, рідної мови покликані виховувати у школярів екологічну культуру та формувати навички природоохоронної діяльності. Особлива увага приділяється вихованню в учнів відповідальності за збереження навколишнього середовища як важливого фактора існування людини. Водночас вчителі не завжди використовують можливості навчальних занять для екологічного виховання, формування екологічної культури учнів, їхньої самостійності, ініціативи у природоохоронній діяльності. Значно кращі успіхи у навчанні досягаються там, де

процес навчання і виховання у процесі учбової діяльності будується на основі проблемно-пошукової діяльності молодших школярів.

Серцевиною проблемного уроку є взаємодія вчителя і учнів, коли між ними розвиваються діалогічні взаємостосунки під час вирішення екологічних проблем. При цьому є важливим не тільки вміння вчителя створювати проблемну ситуацію, а й здатність організувати обговорення і розв'язання її разом з учнями [2, с. 153]. Основний зміст технології проблемного навчання має становити методика застосування проблемних ситуацій екологічної спрямованості на різних етапах уроку. Уроки природознавства, читання, образотворчого мистецтва у початковій школі – це ідеальний матеріал для створення проблемних ситуацій екологічного спрямування. Саме на цих уроках у дітей виникає дуже багато питань: «Чому?», «Як?», «Звідки?». Вчитель разом з дітьми може розв'язувати проблемні ситуації всіма можливими шляхами: через організацію дослідницької діяльності шляхом спостереження екологічних проблем у природі, запропонованих учителем чи виявлених за результатами самостійного дослідження.

Основними формами природоохоронної роботи в структурі шкільного життя учнів можуть бути суспільно-корисна робота; шкільні екскурсії, туристичні походи, краєзнавчі експедиції; оформлення екологічних виставок на основі зібраних матеріалів, створення куточків і музеїв охорони природи у школах.

Цілеспрямованість процесу використання екологічно спрямованого матеріалу означає підпорядкування його меті уроку (навчальній, виховній, розвивальній). При цьому потрібно виходити із багатofункціональності екологічних відомостей, зумовленої специфікою їх змісту та різноплановим пізнавально-виховним навантаженням. Так, екологічно спрямований матеріал, залучений до уроку, може використовуватися для ілюстрації та конкретизації програмового матеріалу; актуалізації знань учнів, чуттєвого досвіду; збудження інтересу учнів до нової теми; перевірки міцності та усвідомленості знань та вмінь учнів; закріплення та поглиблення вивченого матеріалу; розвитку самостійності учнів; підвищення їх активності; зв'язку навчання з життям. У 1 класі основна роль у цьому процесі надається вчителю. Він добирає матеріал, сам його розповідає, зачитує цікаві відомості, показує ілюстрації. Чим дорослішими стають діти, тим активнішою має бути їхня природоохоронна діяльність. Вчитель може доручати дітям 2-го та 3-го класів добирати матеріал до теми, що буде вивчатися, і виступати з короткими повідомленнями в класі.

Природоохоронний матеріал можна успішно використовувати на різних етапах уроку. Найчастіше це робиться в процесі викладу основного програмового матеріалу для конкретизації та ілюстрації окремих його положень. Перевіряючи домашнє завдання, теж можна спиратися на екологічно спрямований матеріал, завдяки чому цей етап уроку виконуватиме не лише контрольну, а й виховну функцію, стимулюючи цим самим увагу й активність учнів.

Наповнення змісту навчально-виховного процесу в початковій школі екологічно спрямованим матеріалом забезпечує не лише міцне й осмислене засвоєння знань і розширення кругозору учнів, а й сприяє формуванню їх елементарних морально-естетичних уявлень та розвитку екологічного світогляду.

Освіта і виховання – одне із актуальних завдань сьогодення і шляхи її вирішення слід шукати негайно. Настав час, коли природа потребує термінової охорони. Людина повинна стати її захисником. Міжпредметні зв'язки є дієвим фактором виховання у школярів екологічної культури. Досягнення певних результатів в цьому залежить від майстерності, творчості педагога, екологічна культура якого повинна служити прикладом для його маленьких вихованців.

Список використаних джерел:

1. Байбара Н.П. Методика викладання природознавства у початкових класах. – К. : Освіта, 2001. – 424 с.
2. Біда О.А. Природознавство і сільськогосподарська праця : Методика викладання. – Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2000. – 400 с.
3. Жесткова Н.С. Возможные виды природоведческой информации в классной и внеклассной работе // Начальная школа. – 1987. – № 12. – 86 с.
4. Ковальчук Г. Виховання екологічної свідомості // Початкова школа. – 2009. – № 10. – 103 с.
5. Бондаренко Г. Уроки мислення як засіб формування творчих здібностей молодших школярів // Поч. школа – 2009. – № 5 – 97 с.
6. Миронов Л.В. Методика изучения окружающего мира в начальных классах. – М. : Педагогическое общество России, 2002. – 360 с.
7. Різник Л. Народні традиції ставлення до природи як метод екологічного виховання // Початкова школа. – 2008. – № 7. – 218 с.
8. Коменський Я.А. Велика дидактика // Коменський Я.А. Избранные педагогические сочинения : В 2-х т. Т. 1. – М. : Педагогика, 1982, – 656 с.

Мусійовська О.Ф.

старший викладач,

Українська академія друкарства

ВАРІАТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ КОМБІНОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Впровадження інноваційних технологій у навчання іноземних мов почалося вже давно і в більшості передбачає, що введення в навчальний процес нового технічного засобу, чи застосування нової методики позитивно вплине на рівень володіння мовою і підвищить мотивацію студентів до навчання. З появою комп'ютерів цей процес став ще більш інтенсивним, але одночасно і більш спонтанним. Технологія комбінованого навчання іноземних мов у технічному вищому навчальному закладі має свої особливості: від студента вимагається не тільки виконувати запропоновані викладачем завдання та тести, а й ставити перед собою особисті цілі в навчанні, визначати власні потреби та коло інтересів і брати участь у процесі оцінювання своїх успіхів з метою планування своєї роботи в межах конкретної програми. Для цього студент має бути достатньо підготованим до здійснення різних видів навчальної діяльності які набувають нових форм і змісту в умовах комбінованого навчання іноземних мов.

Метою даної статті є визначення типів навчальної діяльності студента в комбінованому навчанні.

Існують різні класифікації видів навчальної діяльності, залежно від застосовуваної методики і технології навчання та матеріалу, який вивчається, Ми спираємося на класифікацію видів навчальної діяльності розроблену Лорійяр [4] яка описала процес навчання іноземних мов як набір таких видів діяльності: словесної, інтерактивної, адаптивної, комунікативної та продуктивної.

Словесна навчальна діяльність реалізується через традиційні засоби навчання: лекції, друковані навчальні матеріали, матеріали на електронних подкасти та інші форми передачі інформації з Інтернету. При цьому завдання викладача полягає у тому, щоб самостійно чи опосередковано презентувати